

Підсумки розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення за I півріччя 2010 року

Система недержавного пенсійного забезпечення (НПЗ) становить третій рівень пенсійної системи, запроваджений Законом України “Про недержавне пенсійне забезпечення” від 9 липня 2003 року. Основу такої системи складають недержавні пенсійні фонди.

Станом на 30.06.10 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 107 недержавних пенсійних фондів (далі – НПФ), 43 адміністратори НПФ.

Основні показники діяльності НПФ та темпи їх приросту наведені в табл.1.

Таблиця 1

Динаміка основних показників діяльності недержавних пенсійних фондів

Недержавні пенсійні фонди	2008	2009	1 квартал 2010	2 квартал 2010	Темпи приросту, %
					2 кв. 2010/ 1 кв. 2010
Загальна кількість укладених пенсійних контрактів (тис. шт.)	62,3	62,5	63,2	64,6	2,2
Кількість учасників за укладеними пенсійними контрактами (тис. осіб)	482,5	497,1	498,8	500,1	0,3
Загальні активи НПФ (млн. грн.)	612,2	857,9	939,4	984,6	4,8
Пенсійні внески (млн. грн.), у т.ч.	582,9	754,6	797,2	840,2	5,4
- від фізичних осіб	26,0	31,8	33,9	35,9	5,9
- від юридичних осіб	556,8	722,7	763,2	804,1	5,4
- від фізичних осіб-підприємців	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Пенсійні виплати (млн. грн.)	27,3	90,1	111,1	126,9	14,2
Кількість осіб, що отримали/отримують пенсійні виплати (тис. осіб)	10,9	28,1	35,2	39,3	11,6
Сума інвестиційного доходу (млн. грн.)	86,8	236,7	301,1	322,8	7,2
Сума витрат, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів (млн. грн.)	31,6	47,1	51,2	56,2	9,8

Станом на 30.06.10 адміністраторами недержавних пенсійних фондів було **укладено 64 564 пенсійні контракти з 52 311 вкладниками**, з яких 2 331 вкладник (або 4,5% від загальної кількості вкладників), – юридичні особи, на яких припадає 804,1 млн. грн. пенсійних внесків (95,7% від загального обсягу пенсійних внесків за системою НПЗ) та 49 980 вкладників (або 95,5% від загальної кількості вкладників), – фізичні особи.

При цьому порівняно з кінцем першого кварталу 2010 року кількість контрактів з юридичними особами зменшилась на 0,5%, а з фізичними особами зростає на 2,8% (рис.1).

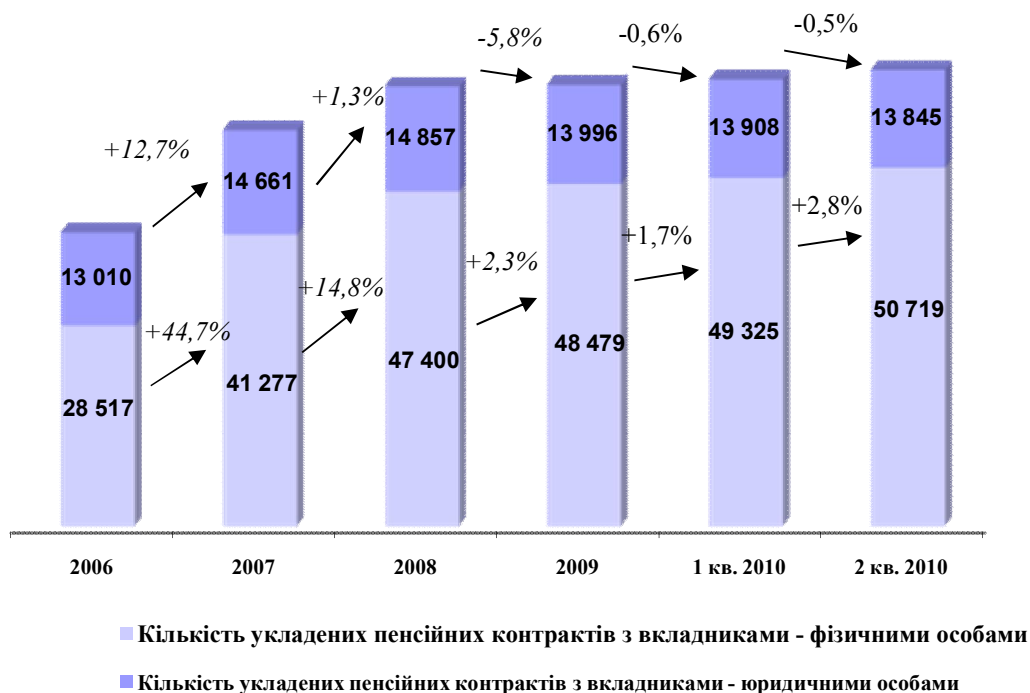

Рис.1. Динаміка кількості укладених пенсійних контрактів за 2006 – 2009 рр. та 1- 2 квартали 2010 р.

Протягом другого кварталу 2010 року **кількість учасників НПФ відповідно до укладених контрактів** зростає на 1,3 тис. осіб (або на 0,3%), і станом на 30.06.10 становила **500,1 тис. осіб** (на кінець першого кварталу 2010 року – 498,8 тис. осіб) (рис.2).

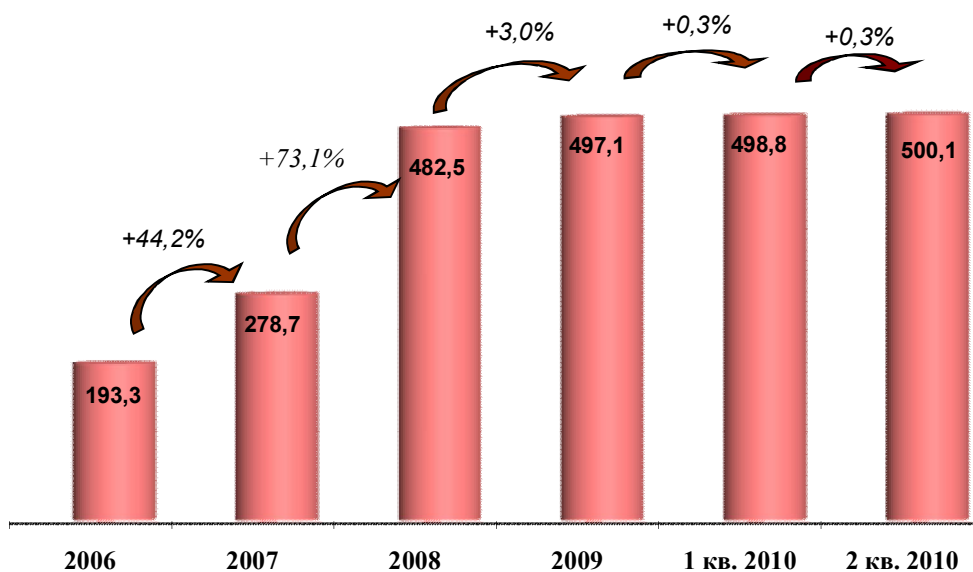
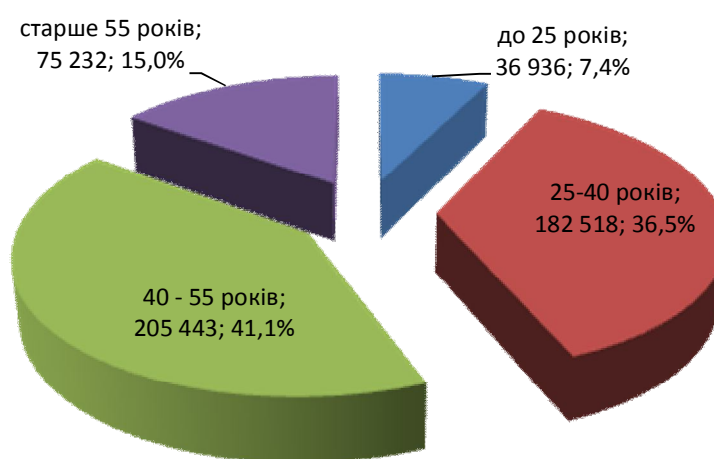

Рис.2. Динаміка кількості учасників НПФ за 2006 – 2009 рр. та 1-2 квартали 2010 р., тис. осіб

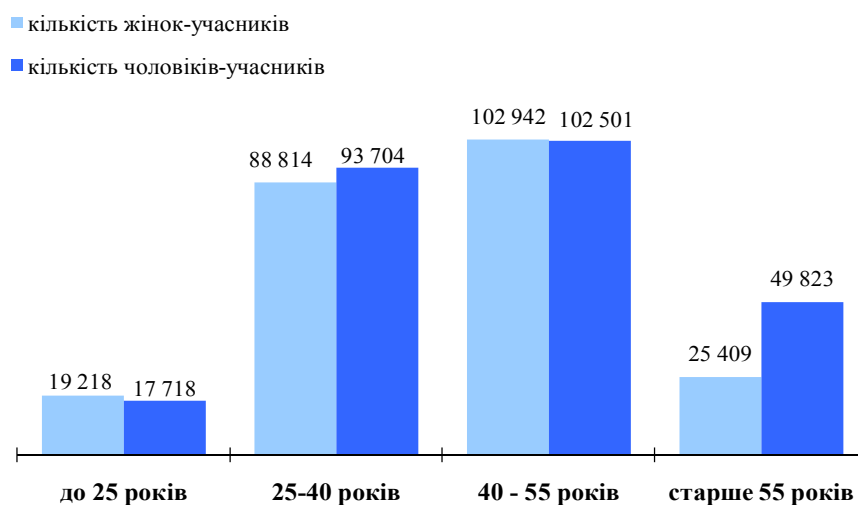
Як і в попередні роки, станом на 30.06.10 серед учасників НПФ більшість становили особи віком від 40 до 55 років, а саме 41,1% (перший квартал 2010 – 41,2%, 2009 рік – 41,4%, 2008 – 42,5%, 2007 – 41,9%).

Разом з тим слід відзначити збільшення частки вікової групи старше 55 років, яка становить 15% (перший квартал 2010 – 14,7%, 2009 рік – 14,2%, 2008 – 12,2%, 2007 – 9,3%) та зменшення частки вікової групи до 25 років, яка станом на 30.06.10 становила 7,4% (перший квартал 2010 – 7,6%, 2009 рік – 8,6%, 2008 – 9,9%, 2007 – 15,1%). Частка учасників НПФ вікової групи від 25 до 40 років на кінець другого кварталу 2010 року становила 36,5% (перший квартал 2010 – 36,4%, 2009 рік – 35,8%, 2008 – 35,5%, 2007 – 34%) (рис. 3).

Рис.3. Розподіл учасників НПЗ за віковими групами (осіб) станом на 30.06.10.

На рис. 4 відображено кількість учасників НПФ (в розрізі вікових груп та за статевою ознакою).

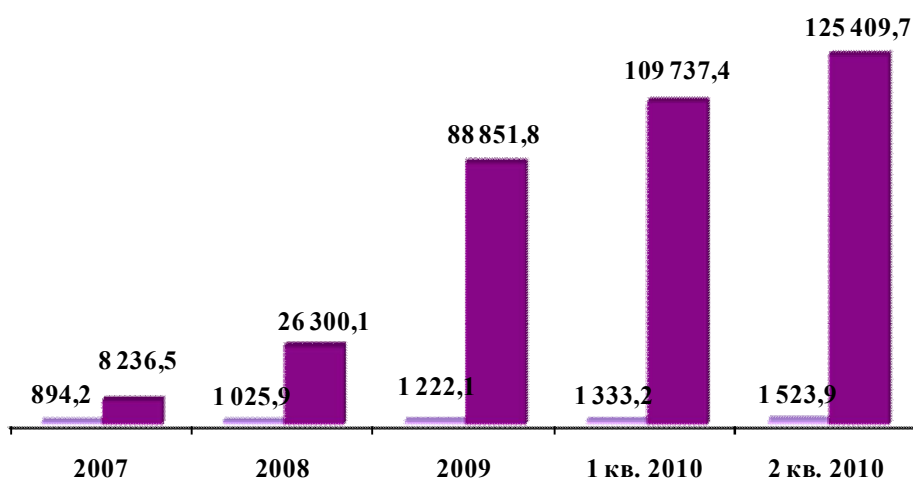

Рис. 4. Кількість учасників за віковими групами (осіб) станом на 30.06.10.

Як видно з рисунка 4, у віковій групі до 25 років серед учасників НПФ більшість становлять жінки, у віковій групі від 25 до 40 років та старше 55 років – чоловіки, а у віковій групі від 40 до 55 років кількість чоловіків та жінок приблизно однакова.

Разом із зростанням учасників НПФ зростають і обсяги сплачених пенсійних внесків. Так, станом на 30.06.10 всіма вкладниками недержавних пенсійних фондів було сплачено **840,2 млн. грн. пенсійних внесків**, що на 5,4% більше, ніж на кінець першого кварталу 2010 року (або на 43 млн. грн.).

Пенсійні виплати (одноразові та на визначений строк) станом на 30.06.10 становили **126,9 млн. грн.**, збільшившись за другий квартал 2010 року на 14,2% (рис.5).

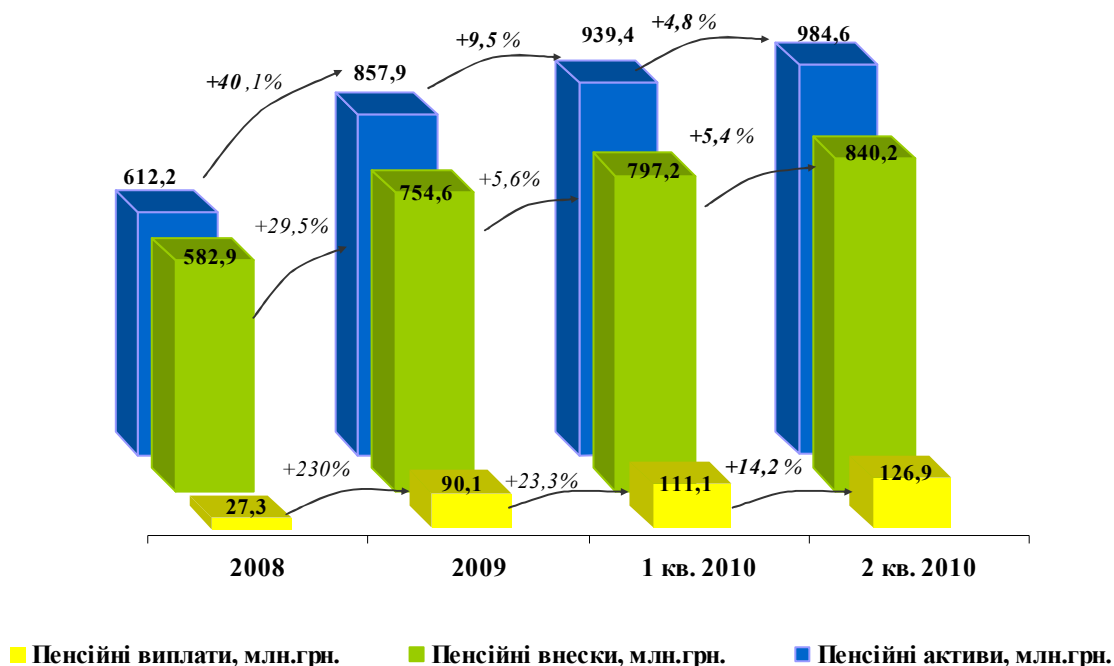

■ Пенсійні виплати на визначений строк, тис. грн. ■ Одноразові пенсійні виплати, тис. грн.

Рис. 5. Пенсійні виплати за 2007 – 2009 рр. та 1-2 квартали 2010 р.

Недержавними пенсійними фондами станом на кінець I півріччя 2010 року було здійснено загальний обсяг пенсійних виплат (одноразово та на визначений строк) **38 330 учасникам та 995 спадкоємцям**, тобто 7,9% учасників від їх загальної кількості отримали пенсійні виплати станом на 30.06.10.

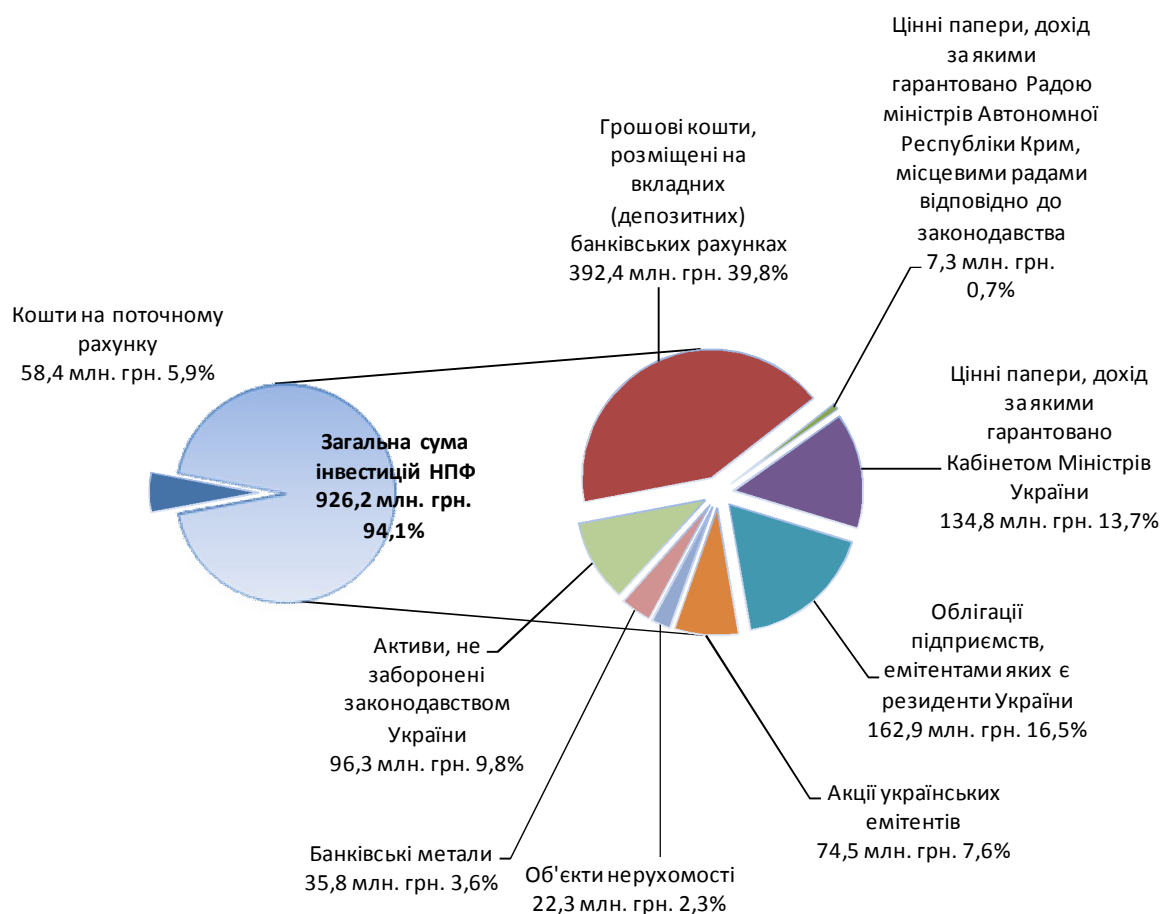
Загальний обсяг активів, сформованих пенсійними фондами, станом на 30.06.10 становить **984,6 млн. грн.** Всього за другий квартал 2010 року активи недержавних пенсійних фондів зросли на 4,8% (або на 45,2 млн. грн.), у порівнянні з першим кварталом 2010 року (рис.6).

Рис.6. Динаміка основних показників системи НПЗ за 2008 – 2009 рр. та 1-2 квартали 2010 р.

Загальна сума **доходу, отриманого від інвестування пенсійних активів**, станом на 30.06.10 становила **322,8 млн. грн.** (або 38,4% від суми залучених внесків), збільшившись протягом другого кварталу 2010 року на 21,7 млн. грн. (або на 7,2%).

За результатами другого кварталу 2010 року переважними напрямками інвестування пенсійних активів є депозити в банках (39,8% інвестованих активів), облігації підприємств – резидентів України (16,5%), цінні папери, дохід за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України (13,7%), та активи, не заборонені законодавством України (9,8%) (рис. 8).

Загальні активи НПФ - 984,6 млн.

Рис. 8. Структура інвестованих пенсійних активів станом на 30.06.10

Метою інвестування пенсійних активів є, насамперед, збереження пенсійних заощаджень громадян. Тому стратегія інвестування недержавних пенсійних фондів є більш консервативною, ніж у інших фінансових установ.

Витрати, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів, станом на 30.06.10 зросли на 9,8% і в цілому за час існування пенсійних фондів становлять **56,2 млн. грн.**, або 5,7% від загальної суми активів НПФ.

Основна частина витрат, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів станом на 30.06.10, припадає на оплату послуг з управління активами пенсійного фонду – 34 042,6 тис. грн., або 60,6% від загальної суми витрат. Витрати на оплату послуг з адміністрування пенсійного фонду становлять 17 595,9 тис. грн., або 31,3% від загальної суми витрат, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів. Оплата послуг зберігача, який здійснює відповідальне зберігання активів пенсійного фонду, становить 2 305,4 тис. грн., або 4,1% від загальної суми витрат (рис. 9).

Рис.9. Структура витрат, відшкодованих за рахунок активів НПФ, станом на 30.06.10